

Punerea în Practică
a Drepturilor Copiilor
Apărători ai
Drepturilor Omului

Versiunea prietenoasă copilului
a Ghidului de implementare

Copiii sunt
apărători ai
drepturilor omului!

IMPACTUL POATE FI
MARE SAU MIC,
DAR NOI TOTI
LUPTĂM PENTRU
CEEA ÎN CE CREDEM!

Despre

Ce? În acest Ghid poți învăța totul despre drepturile copiilor apărători ai drepturilor omului (CADO). Acești copii promovează/pledează pentru propriile drepturi și drepturile altora. Ghidul răspunde la întrebări precum: Cine sunt CADO? Ce dificultăți întâmpină CADO? Ce obstacole întâmpină CADO și cum poate fi îmbunătățită situația lor? Acest document este versiunea prietenoasă a versiunii originale a Ghidului de implementare a drepturilor CADO.

De ce? Acest ghid poate fi utilizat de către copii pentru a-i învăța pe alții despre drepturile și acțiunile lor în calitate de apărători. În plus, ghidul îi poate ajuta pe adulți și cei care iau decizii (profesori, părinți, îngrijitori, guverne) să înțeleagă mai bine drepturile CADO și să le pună în practică.

Cum? Atât la nivel național, cât și global, au fost situații în care copiii și profesioniștii și-au împărtășit viziunile și experiențele cu privire la cum pot fi protejați și susținuți/împuterniciți CADO. Toate aceste experiențe au fost adunate și au contribuit la elaborarea acestui Ghid, care este rezultatul unei munci în comun realizate de rețeaua globală Child Rights Connect, Grupul Consultativ al Copiilor din cadrul acesteia și Universitatea Queens din Belfast.

Mulțumiri

Aducem mulțumiri speciale Consiliului Consultativ al Copiilor din cadrul Child Rights Connect, un grup de copii din întreaga lume, care, cu o energie și motivație fără margini, promovează și apără drepturile copiilor apărători ai drepturilor omului. Din 2018 până în 2021, Child Rights Connect a acordat suport pentru 39 de copii consilieri cu vârste cuprinse între 10 și 18 ani, fiecare dintre ei având un rol vital în dezvoltarea acestui Ghid.

Aici este o notă din partea echipei din 2021:

Învață să-ți aperi propriile drepturi și drepturile altora citind și distribuind acest Ghid!

Și ține minte că încălcarea drepturilor omului azi este cauza conflictelor de mâine.

Hai să lucrăm împreună ca să aflu despre noi cât mai mulți oameni și să ne asigurăm că fiecare copil apărător al drepturilor omului se bucură de drepturile sale!

Pentru copierea acestei publicații și pentru alte informații, contactați:

Child Rights Connect 1 Rue de Varembé 1202 Geneva Switzerland
+41(0)22 552 41 32

secretariat@childrightsconnect.org

www.childrightsconnect.org

Design and layout: Jennifer Conway

© **2021 Child Rights Connect** Toate drepturile sunt rezervate. Materialele conținute în această publicație pot fi citate, (re)tipărite, reproduse sau traduse indicând sursa. Versiunile oficiale ale acestui ghid au fost realizate de Child Rights Connect în limbile engleză, franceză și spaniolă.

Versiunea prietenoasă copilului a Ghidului în limba română a fost realizată de Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului din Moldova (CIDDC) în colaborare cu un grup de adolescenți apărători ai drepturilor omului din Republica Moldova de la Platforma Copiilor.

Au contribuit:

Traducere: Rodica Caimac

Adaptare: Aisu Isacov, Elvira Drangoi, Gheorghe Galbura,
Romana Vasilachi – membri/e la Platforma Copiilor

Coordonare: Rodica Caimac, Smiljana Frick

Redactare: Tatiana Corcebaș-Onica, Irina Gușan

Punere în pagină: Inesa Papucciu

Pentru mai multe informații despre acest Ghid în limba română:

<https://drepturilecopilului.md/index.php/ro/>

ciddc@yahoo.com

ciddc.proiecte@gmail.com

<https://www.facebook.com/platformacopiilor>

https://www.instagram.com/platforma_copiilor/

Cuprins

Cine sunt copiii apărători ai drepturilor omului și ce fac?	5
Cele patru principii generale	7
Drepturile părinților/îngrijitorilor	9
Drepturile la educație	10
Drepturile civile și politice	12
Protecția față de abuz și orice formă de violență	14
Crearea unei justiții prietenoase copiilor apărători ai drepturilor omului	16
Punerea în practică	18

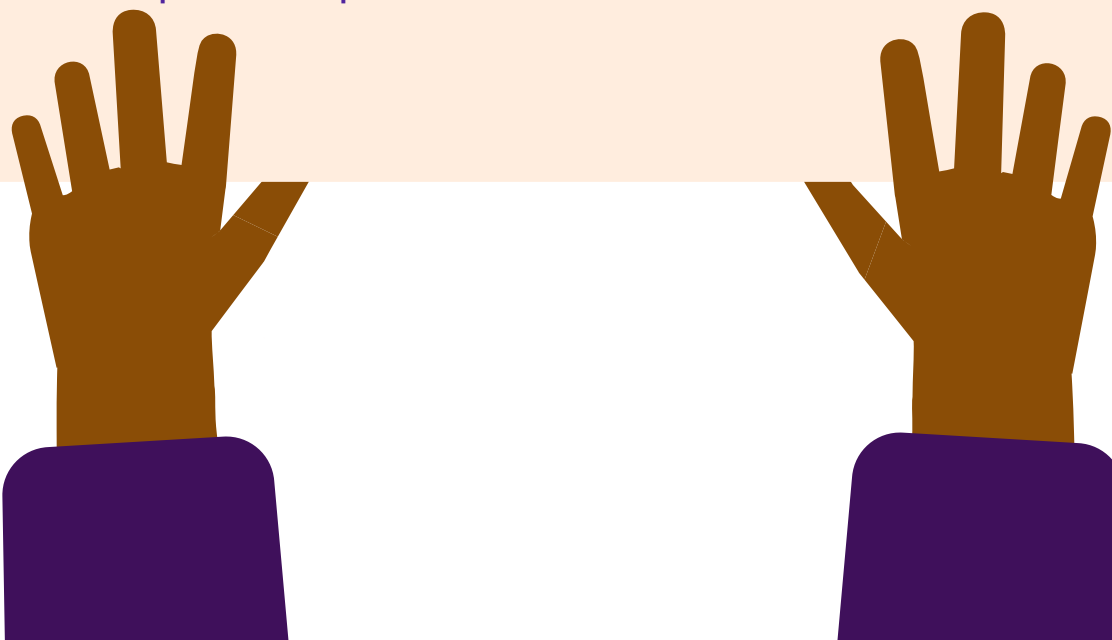
Punerea în Practică a Drepturilor Copiilor Apărători ai Drepturilor Omului

Cine sunt copiii apărători ai drepturilor omului și ce fac?

Copiii apărători ai drepturilor omului (CADO) sunt copiii care acționează pentru drepturile lor și drepturile altora.

Exemple de acțiuni ale copiilor apărători ai drepturilor omului:

- Informează copiii și adulții despre drepturile copiilor;
- Sunt membri/membre ai/ale unui grup de copii care analizează cum guvernul își respectă promisiunile privind drepturile omului;
- Desfășoară campanii despre problemele privind drepturile omului;
- Participă la întruniri și proteste pașnice;
- Transmit rapoarte către [Comitetul ONU privind drepturile copiilor](#).

Cu ce dificultăți se confruntă copiii apărători ai drepturilor omului (CADO)?

Copiii care acționează ca apărători ai drepturilor omului se confruntă cu multe dificultăți asemănătoare cu cele ale adulților apărători ai drepturilor omului. Însă aceștia pot întâmpina dificultăți suplimentare, deoarece ei sunt copii.

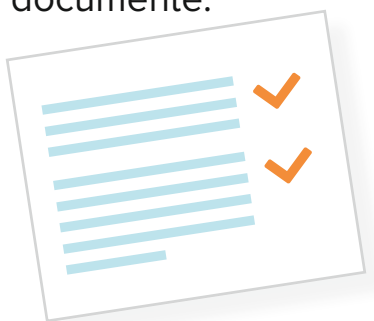
Acestea sunt câteva exemple:

- Copiii nu învață sau nu cunosc suficiente informații despre drepturile lor;
- Copiii nu pot obține informații fără ajutorul adulților;
- Copiii nu sunt luați în serios;
- Adulții nu le permit copiilor să se implice în activități;
- Copiii sunt supuși bullyingului și abuzului pentru că își exprimă opiniile.

Toate aceste situații pot fi mult mai dificile când copilul e o fată, are o dizabilitate, este dintr-o regiune sau comunitate minoritară (de exemplu, etnie romă sau LGBTQ+).

Ce drepturi au copiii apărători ai drepturilor omului (CADO)?

Drepturile omului sunt angajamente importante pe care guvernele le fac oamenilor din țara în care trăiesc. Acestea includ prevederi despre copii, părinții/tutorii lor și despre oamenii care acționează ca apărători ai drepturilor omului. Acestea sunt prezentate în următoarele documente:

- [Convenția Organizației Națiunilor Unite privind Drepturile Copilului \(CDC\)](#)
- [Declarația ONU privind apărătorii drepturilor omului \(DADO ONU\)](#)

Acest Ghid explică modul în care angajamentele făcute de către guverne tuturor copiilor și tuturor apărătorilor drepturilor omului pot fi puse în practică pentru a susține și proteja copiii care acționează ca apărători ai drepturilor omului.

Următoarele secțiuni prezintă care sunt aceste drepturi și descriu ce trebuie să facă guvernele și alte instituții astfel încât copiii să poată acționa în calitate de apărători ai drepturilor omului.

Cele Patru Principii Generale

Sunt **4 drepturi** în Convenția privind Drepturile Copilului care se aplică, asemenea unui fir roșu, tuturor celorlalte drepturi. Acestea sunt:

COPIII SUNT
APĂRĂTORI AI
DREPTURILOR OMULUI!

1. dreptul la nondiscriminare;
2. dreptul de a lua decizii în interesul superior al copiilor;
3. dreptul la viață și dezvoltare;
4. dreptul de a fi ascultat în procesul decizional.

Ce se întâmplă:

- Unii CADO (fetele, minoritățile, copiii cu dizabilități, copiii băștinași/indigeni) nu se bucură de drepturile lor în aceeași măsură ca și ceilalți copii;
- Se iau decizii cu privire la CADO fără o înțelegere clară despre ceea ce este în interesul superior al lor. Uneori se înțelege că cele mai bune interese sunt aceleași cu a fi în siguranță;
- Opiniile CADO cu privire la problemele care pentru ei contează nu sunt ascultate sau nu sunt luate în serios, inclusiv modul în care pot fi susținuți în calitate de apărători;
- CADO pot fi victime ale violenței pentru activitatea lor.

De ce este nevoie:

- Guvernele ar trebui să aibă legi și politici care să asigure drepturile CADO, iar ei să se bucure în mod egal de acestea;
- Guvernele trebuie să se asigure că CADO pot acționa fără a-și risca viața sau fără ca acțiunile lor să le afecteze dezvoltarea;
- Adulții (cum ar fi poliția, profesorii, părinții) care iau decizii cu privire la CADO trebuie să țină cont de interesul superior al acestora; trebuie să fie instruiți astfel încât să înțeleagă că atunci când fac acest lucru, trebuie să afle opiniile CADO și să ia în considerare toate drepturile lor, inclusiv dreptul de a acționa în calitate de CADO;
- Guvernele ar trebui să creeze modalități de a căuta punctele de vedere ale CADO cu privire la problemele de interes public și să le ia în serios.

Drepturile Părinților/Tutorilor

Părinții/îngrijitorii au dreptul și obligația de a sfătui și îndruma CADO. **Guvernele trebuie să-i sprijine în acest sens.**

Ce se întâmplă

Exemplu

Un copil apărător al drepturilor omului este oprit de părinții/îngrijitorii lui să ia parte la o întrunire pașnică/grevă organizată de Fridays For Future, deoarece sunt îngrijorați că copilul lor va pierde orele de la școală.

- Părinții/îngrijitorii, de multe ori, nu știu care sunt drepturile copiilor și cum să sprijine CADO ca să acționeze în siguranță;
- Părinții/îngrijitorii opresc uneori copiii să se implice în acțiuni, deoarece sunt îngrijorați de siguranța sau educația acestora.

De ce este nevoie

- Guvernele ar trebui să se asigure că CADO pot acționa în siguranță și în moduri care nu sunt dăunătoare educației lor;
- Guvernele ar trebui să promoveze o atitudine pozitivă față de copiii care acționează ca apărători ai drepturilor omului și să sprijine și informeze părinții/îngrijitorii pentru ca aceștia să-i poată susține pe copii.

Exemplu

Un guvern organizează întruniri în localități și regiuni din toată țara pentru a-i învăța pe părinți/îngrijitori despre drepturile copiilor apărători ai drepturilor omului și despre cum să-i susțină în acțiunile lor.

Drepturile La Educație

Copiii au dreptul de a învăța despre drepturile omului și despre respectarea acestora atunci când sunt la școală. Guvernele ar trebui să se asigure că toată lumea, inclusiv copiii și profesorii lor, învață despre drepturile omului, inclusiv despre drepturile copiilor apărători ai drepturilor omului.

Ce se întâmplă

- Școlile nu-i învață pe copii despre drepturile lor și despre cum să acționeze în baza lor;
- Mulți profesori nu știu că copiii au dreptul să acționeze în calitate de copii apărători ai drepturilor omului;
- Unii copii sunt pedepsiți de către profesori sau sunt victime ale bullyingului în școală pentru că acționează ca apărători ai drepturilor omului;
- Unii copii nu merg la școală regulat.

Exemplu

Profesorii tratează copiii pe nedrept în baza criteriilor de gen, dizabilității sau pentru că provin din alte medii, ceea ce creează un mediu cu teamă sau nedreptate printre copii, pe măsură ce cresc.

De ce este nevoie:

- Școlile ar trebui să învețe copiii despre drepturile omului și despre modalitățile prin care copiii își pot apăra propriile drepturi și pe ale altora;
- Copiii ar trebui să învețe despre drepturile omului văzându-se și simțindu-se respectați la școală;
- Adulții din școală ar trebui să afle despre drepturile copiilor și cum pot sprijini copiii să acționeze ca apărători ai drepturilor omului.
- Apărătorii copiilor (numiți uneori ombudsperson/ ombuds sau avocații pentru drepturile copiilor) și organizațiile neguvernamentale (ONG-urile) pot ajuta copiii să învețe despre drepturile omului, inclusiv copiii care nu merg la școală.

Exemplu

Avocatul Poporului pentru drepturile copiilor desfășoară activități în școală sau în afara ei pentru a-i învăța pe copii despre drepturile lor și le oferă oportunități (cum ar fi participarea la campanii sau în grupuri tematice) pentru a acționa ca apărători.

ȘCOLILE AR TREBUI SĂ
VORBEASCĂ DESPRE DREPTURILE
OMULUI, SĂ ÎNVEȚE
ELEVII CUM SĂ ACȚIONEZE
SAU CE SĂ FACĂ
PENTRU A-I PROTEJA!

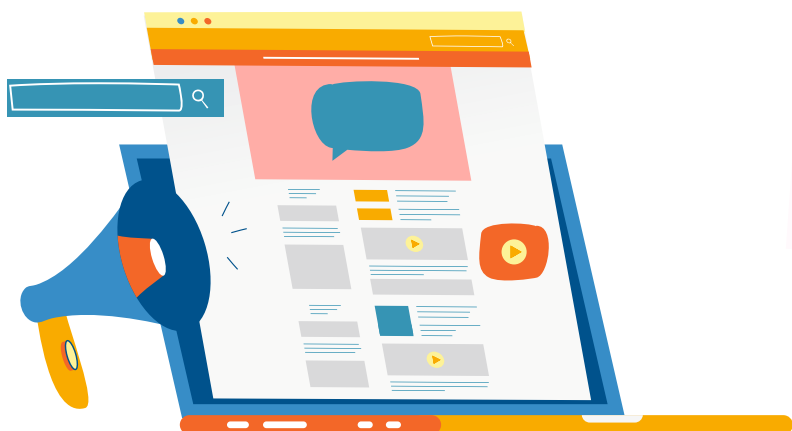
Drepturile Civile Și Politice

Drepturile civile și politice includ dreptul de a căuta, obține și împărtăși informații; de a avea idei și opinii și de a spune ce părere au copiii despre problemele legate de drepturile omului; de a avea posibilitatea să păstreze informații despre acestea în mod privat; de a se alătura sau înființa grupuri pentru a lucra la probleme legate de drepturile omului; de a lua parte la proteste pașnice.

CADO au, de asemenea, aceste drepturi și atunci când acționează în mediul online.

Ce se întâmplă

- Copiii se confruntă cu mai multe probleme privind drepturile lor civile și politice din cauza vârstei lor și, adesea, fără motive întemeiate sau clare;
- Uneori, copiii au acces limitat la informații, nu au posibilitatea să spună ce cred, să se alătore unui grup sau să ia parte la un protest, deoarece adulții cred că nu vor fi în siguranță sau vor suferi consecințe pentru educația lor;
- Uneori, legile spun, copiii trebuie să aibă o anumită vârstă pentru a se putea alătura unui grup cu scopul de a discuta sau a promova drepturile omului, chiar și în mediul online.

Exemplu

O lege dintr-o anumită țară spune că asociațiile/ organizațiile nu pot fi înființate de persoane cu vârsta până la 18 ani, ceea ce înseamnă că CADO nu își pot exercita drepturile de apărători.

De ce este nevoie

- Adulții ar trebui să învețe despre drepturile copiilor care acționează ca apărători ai drepturilor omului și cum să-i susțină să acționeze;
- Dacă adulții sunt îngrijorați de siguranța copiilor, ar trebui mai întâi să încerce să facă tot ce pot pentru a se asigura că copiii sunt în siguranță, mai degrabă decât să le limiteze accesul la acțiuni;
- Copiii trebuie opriți doar dacă este necesar și, chiar și atunci, orice restricție ar trebui să fie echilibrată și echitabilă.

Exemplu

Informațiile adaptate pe înțelesul copiilor sunt puse la dispoziție de către experții ONU, astfel încât copiii să știe cum pot acționa în calitate de copii apărători ai drepturilor omului la nivel internațional și unde pot obține mai multe informații și sprijin.

IMPACTUL POATE FI
MARE SAU MIC,
DAR CU TOTII
LUPTĂM PENTRU
CEEĂ ÎN CE
CREDEM!

Protecția față de abuz și orice formă de violență

Copiii au dreptul să fie protejați de orice formă de violență (fizică, emoțională), inclusiv de riscul de a fi răniți, agresați sau tratați cu răutate. Guvernul ar trebui să se asigure că apărătorii drepturilor omului nu sunt puși în pericol și nu se confruntă cu violență, amenințări, pedepse sau tratament nedrept din cauza activităților lor. Dacă un CADO a fost abuzat, acesta are dreptul să solicite dreptate și să primească ajutor pentru recuperare. Plângerile ar trebui luate în serios și soluționate rapid.

Ce se întâmplă

- Mulți CADO suferă abuzuri în mediul offline și online pentru activitatea lor;
- CADO sunt mai predispuși abuzului doar pentru că sunt copii, iar abuzul este mai dăunător copiilor;
- Modalitățile de a depune plângere și de a obține protecție oferite adulților apărători ai drepturilor omului nu sunt întotdeauna accesibile copiilor.

Exemplu

Un copil apărător al drepturilor omului primește mesaje abuzive, după ce a participat la înaintarea unei petiții online privind schimbările climatice și nu știe de unde să primească ajutor, iar adulții din jurul lui nu îl iau în serios.

De ce este nevoie

- Guvernele ar trebui să facă tot ce pot pentru a oferi protecție CADO (de exemplu, poliția poate bloca străzile sau poate schimba direcția de circulație în timpul protestelor);
- Părinții/îngrijitorii, profesorii, polițiștii, avocații trebuie să fie instruiți cu privire la drepturile copiilor și la modul în care pot sprijini CADO pentru a-și desfășura activitatea și a rămâne în siguranță;
- CADO și părinții/îngrijitorii lor ar trebui să fie informați despre riscuri și modul în care să le gestioneze, astfel încât să poată alege conștient unde și cum se implică și să fie în siguranță;
- Guvernele trebuie să ofere modalități de raportare corespunzător vârstei, astfel încât CADO să depună plângeri atunci când drepturile lor nu sunt respectate sau atunci când sunt neglijate, sau să primească protecție dacă sunt expuși riscului;
- Guvernele ar trebui să finanțeze servicii (linii de asistență, protecție a copilului și îngrijire a sănătății lui/lor) care vor ajuta CADO să se recupereze, dacă suportă consecințe;
- Mass-media (online și tipărită) ar trebui să facă tot posibilul pentru a proteja CADO împotriva abuzului și să asigure respectarea confidențialității.

Exemplu

O școală împarte materiale informative prietenoase copiilor (în școală și în afara școlii) împotriva tuturor formelor de violență sau abuz și materiale despre ceea ce pot face profesorii și familiile pentru a se asigura că toți elevii și copiii apărători ai drepturilor omului se simt în siguranță.

Crearea Unei Justiții Prietenoase CADO

Guvernele ar trebui să se asigure că CADO au modalități de a raporta situațiile de încălcare a drepturilor. CADO ar trebui să aibă diferite căi prin care să obțină suport în situațiile de risc sau atunci când suferă de consecințe negative/daune. Guvernele ar trebui să colecteze informații reale despre ceea ce se întâmplă cu CADO.

Ce se întâmplă

- Adesea, sprijinul pentru apărătorii drepturilor omului care sunt expuși riscului nu este adecvat sau nu este accesibil pentru copii;
- CADO ar putea să nu știe despre organizațiile care le pot sprijini și ajuta;
- CADO nu pot obține modalități de raportare și căi de soluționare adaptate copiilor;
- Există foarte puține informații despre CADO.

Exemplu

Un guvern ia măsuri, ceea ce înseamnă că copiii apărători ai drepturilor omului nu pot avea acces la protecție legală de bază (cum ar fi un avocat care să le apere drepturile și interesele), sprijin și tratament special în calitate de copii.

De ce este nevoie

- CADO și familiile lor ar trebui să primească sprijin în cazul în care sunt expuși riscurilor din cauza activității lor;
- Ar trebui să existe modalități prietenoase copiilor de a depune plângere/raportare și de a găsi căi pentru a rezolva situațiile de încălcare a drepturilor;
- Opiniile CADO ar trebui ascultate și luate în serios atunci când se iau decizii privind modul de sprijinire a apărătorilor drepturilor omului și se creează modalități de raportare și rezolvare a problemelor;
- Guvernele ar trebui să colecteze informații reale despre CADO.

Exemplu

Un guvern ajută la finanțarea unui serviciu de depunere a plângerilor pentru copii, inclusiv pentru copiii apărători ai drepturilor omului, pentru a raporta când li s-au încălcat drepturile și pentru a solicita protecție. Guvernul informează despre aceasta într-un mod accesibil și prietenos copiilor, astfel încât toți copiii să știe despre acest serviciu și cum să îl folosească.

Punerea în Practică

Convenția privind Drepturile Copilului solicită guvernelor să facă tot ce pot pentru a se asigura că copiii se bucură de drepturile lor, inclusiv atunci când acționează în calitate de CADO.

De ce este nevoie

Guvernele trebuie:

- Să elaboreze legi și politici care protejează drepturile CADO;
- Să organizeze campanii de informare pentru a se asigura că toți cunosc importanța copiilor și susțin implicarea acestora în viața publică;
- Să se asigure că toți copiii învață despre drepturile lor și despre modul în care să le pună în practică;
- Să instruiască profesioniștii care lucrează cu CADO despre cum să protejeze drepturile acestora;
- Să ofere suport și finanțare ONG-urilor care lucrează cu CADO.

Organizațiile pentru drepturile omului (precum Organizația Națiunilor Unite) ar trebui:

- Să publice informații pe înțelesul copiilor care pot sprijini CADO;
- Să aibă modalități prin care CADO le pot contacta și raporta propriile experiențe;
- Să verifice dacă guvernele își îndeplinesc promisiunile față de CADO și să ofere sfaturi despre cum o pot face mai bine.

Pentru mai multe informații: <https://childrightsconnect.org>